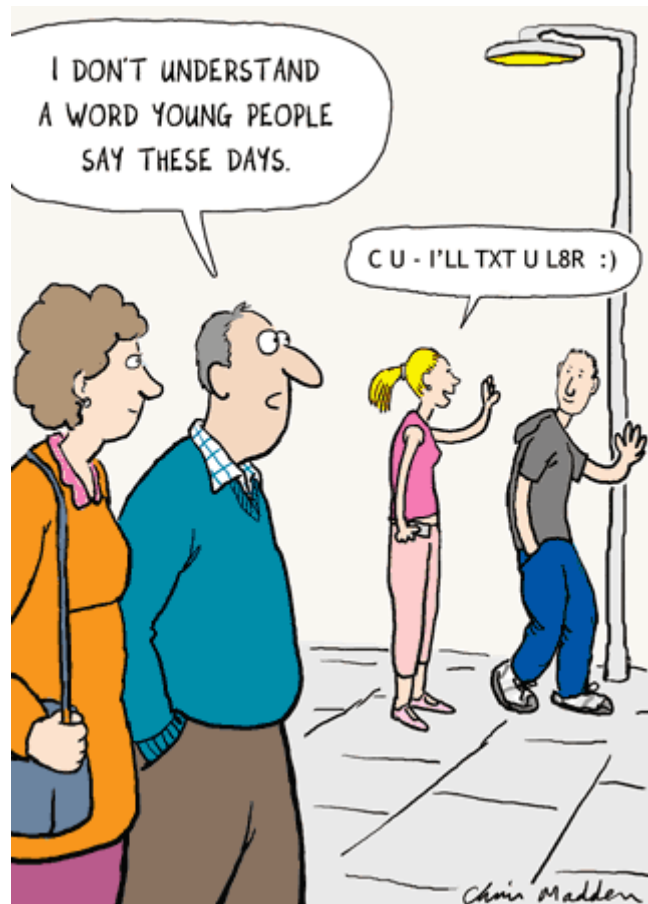

G1 prblm, Xje mrgn!

Over jongeren en het gebruik van sms-taal

Naam: C. M. van der Putten
Studentnummer: 3042537
Datum: 22 maart 2010
Docent: H. den Ouden

Samenvatting

Het gebruik van de sms is in een zeer korte tijd heel populair geworden in Nederland, met name bij de jongere generatie. Deze groep maakt in grote mate gebruik van stijlaanpassingen van taal: de sms-taal. In dit onderzoek is gekeken naar de mate van sms-taal bij jongeren bij verschillen in sociale afstand. Er werd verondersteld dat hoe kleiner de sociale afstand des te meer er gebruik werd gemaakt van sms-taal. Er werd naar de verschillen gekeken wanneer er sprake was van een kleine en van een grote mate van inbreuk. Aan 228 leerlingen uit 4 havo werd aan de hand van vier verschillende casussen met kleine en grote sociale afstand en kleine en grote mate van inbreuk gevraagd twee gesimuleerde sms-jes te schrijven. Dit leverde 456 sms-jes op waarbij elf verschillende stijlaanpassingen werden gecodeerd. Alle stijlaanpassingen werden vervolgens genoteerd per situatie: kleine afstand / kleine inbreuk, kleine afstand / grote inbreuk, grote afstand / kleine inbreuk en grote afstand / grote inbreuk. De verschillende stijlaanpassingen werden verwerkt in tabellen, zodat er gekeken kon worden naar de diversiteit van de vormen van stijlaanpassingen per situatie. Er werd verschil waargenomen in de vormen van stijlaanpassingen tussen de verschillende situaties. In het onderzoek werd ook de mate van het gebruik van sms-taal tussen de kleine en de grote sociale afstand vergeleken in de situatie van de kleine inbreuk en in de situatie van de grote inbreuk. Er bleek bij zowel de kleine als de grote inbreuk geen verschil te zijn in de mate waarin jongeren bij kleine en bij grote sociale afstand gebruik maken van sms-taal.

Inleiding: het gebruik van sms-taal

Voor de meeste jongeren in Nederland is de sms een belangrijke vorm van communicatie. Via de sms worden afspraken gemaakt, relaties aangegaan en beëindigd en dagelijkse besommeringen met elkaar gedeeld. De sms is praktisch: de scholier is altijd bereikbaar, zelfs in de klas. De sms is economisch verantwoord: het is veel goedkoper dan bellen. En de sms kent een hoog rendement: met een paar drukken op de knop is de boodschap overgebracht. Deze eigenschappen zorgen voor een grote populariteit onder deze huidige *multitaskende* generatie.

De 'short message service', oftewel de 'sms', is een relatief jong medium. Pas in de jaren negentig werd het mogelijk om via een mobiele telefoon tekstberichten te versturen. Het gebruik van de sms maakte een enorme groei door met 500 miljard berichten wereldwijd in het jaar 2004 (Crystal, 2006). Het onderzoeks- en adviesbureau in de informatie technologie 'Gartner' voorspelt dat in 2010 het aantal sms-jes op wereldniveau is opgelopen tot 2,4 triljoen in een jaar (Crystal, 2008). Deze vorm van communicatie is in de westerse landen, zoals Nederland, vooral populair onder jongeren (Shannon 2007). In een onderzoek van *Orange* uit 2004 komt naar voren dat in Nederland en Vlaanderen 98 procent van de veertienjarigen in het bezit is van een mobiele telefoon. Van de ondervraagde jongeren zegt 77 procent tekstberichtjes te versturen (De Laet, 2006). Inmiddels zal dit percentage naar alle waarschijnlijkheid sterk zijn toegenomen.

Jongeren hebben door de jaren heen hun eigen sms-taal ontwikkeld. In deze jongerentaal wordt veel gebruik gemaakt van de verkorting van woorden. Dit scheelt tijd en energie: het tekstbericht wordt sneller geproduceerd wanneer er minder tekens nodig zijn (Crystal, 2006). Ook is er een economische reden aan te dragen: een standaard sms-bericht bestaat namelijk uit maximaal 160 tekens en door het verkorten van woorden kan zoveel mogelijk informatie worden overgebracht (Daniëls, 2006). Door de vernieuwde technologie is het tegenwoordig zeer gemakkelijk om twee of drie sms-jes in één keer te versturen door middel van een 'aaneengeschakelde sms' (Crystal, 2008). Er wordt echter wel betaald per 160 tekens, dus het economische aspect telt nog steeds even sterk mee.

Theoretisch kader

Jongeren gebruiken onderling al jaren een eigen taal. Vroeger ging het enkel om de woordkeus, maar sinds de sms en msn (en andere chatprogramma's) wordt er ook een andere spelling gehanteerd. Jongeren willen in een sms zoveel mogelijk vertellen met zo min mogelijk tekens. Dit heeft ervoor gezorgd dat er een nieuwe jongerentaal is ontstaan: de sms-taal. Gesproken jongerentaal wordt voornamelijk tussen jongeren onderling gebruikt en dit zal waarschijnlijk ook het geval zijn bij sms-taal (Den Ouden & Van Wijk, 2006).

Sociale afstand

Het gebruik van sms-taal zal waarschijnlijk samenhangen met de sociale afstand tussen de jongere en de gesprekspartner, net als bij gesproken jongerentaal. Hoe groter de sociale afstand, hoe beleefder gesprekspartners door middel van hun taalgebruik ten opzichte van elkaar zullen zijn. In het dagelijks leven zijn grote verschillen in sociale afstand te herkennen. De afstand tussen twee vrienden is bijvoorbeeld klein, maar de sociale afstand tussen een docent en een leerling is een stuk groter. Er zijn vijf verschillende gradaties in sociale afstand: de dagelijkse bekende, de goede bekende, de oppervlakkige bekende, de verre bekende en de onbekende (Huls, 2001). Volgens de beleefdheidstheorie van Brown & Levinson wordt de mate van beleefdheid steeds groter naarmate de sociale afstand toeneemt (Brown & Levinson, 1987). Wanneer de zender van een sms regelmatig contact heeft met de ontvanger van de sms zal deze minder beleefd zijn in de benadering dan wanneer het contact enkel oppervlakkig is. Volgens deze theorie zal het gebruik van sms-taal toenemen naarmate de sociale afstand kleiner wordt.

Mate van inbreuk

Er is er bij de interactie tussen mensen ook verschil in beleefdheid door de mate van inbreuk. Wanneer iemand bijvoorbeeld de weg vraagt, wordt er maar een klein beroep gedaan op de gesprekspartner. Als iemand om een slaapplek vraagt, is de impact voor de gesprekspartner vele malen groter. Bij een grote mate van inbreuk zal de benadering van de gesprekspartner beleefder zijn dan bij een kleine mate van inbreuk (Huls, 2001). Hoe kleiner de mate van inbreuk, hoe meer gebruik jongeren waarschijnlijk maken van sms-taal.

Sms-taal

Het is nu duidelijk wanneer er in meer en mindere mate gebruik zal worden gemaakt van sms-taal, maar wat houdt deze taal nu eigenlijk concreet in? Den Ouden & Van Wijk (2006, 2007) hebben deze taalaanpassingen bestudeerd en kwamen tot de conclusie dat de taal die in sms-jes wordt gebruikt onder te verdelen is in twee categorieën. In de eerste plaats zijn er de lexicale aanpassingen waarbij het gaat om het woordgebruik. Woorden komen uit een andere taal, krijgen een andere betekenis, worden vervangen door een ander woord of worden afgekort. In de tweede plaats zijn er orthografische aanpassingen waarbij het gaat om de manier waarop de woorden worden geschreven. Hier gaat het om het schrijven van woorden op basis van de uitspraak en om woorden die anders worden geschreven op basis van de spelling. Volgens dit onderzoek zijn de lexicale en orthografische aanpassingen die in sms-jes voorkomen onder te verdelen in subcategorieën. De lexicale categorie is onder te verdelen in: lenen, verruimen, afkorten en vervangen. De orthografische categorie kan worden onderverdeeld in: verklanken, benadrukken, indikken, weglaten en schenden (Den Ouden & Van Wijk 2007). In later onderzoek is daar de categorie van de symbolen aan toegevoegd. Het gaat daarbij om de bekende smileys en om het gebruik van tekens (Meijs, 2009).

Meijs

In 2009 maakt Meijs in haar onderzoek gebruik van de categorieën en subcategorieën van sms-taal die eerder in het onderzoek van Den Ouden & Van Wijk (2007) zijn opgesteld. In het onderzoek van Meijs (2009) wordt gekeken naar de verschillen in conventionaliteit (volgens de gewoonte) en formaliteit van woordgebruik in sms-jes. Haar respondenten zijn MBO-jongeren. Meijs werkt met casussen die gaan over verschillende situaties. Zo wordt het verschil onderzocht tussen een sms naar een vriend (*ingroup*) en een sms naar een docent (*outgroep*). Ook wordt dit verschil onderzocht aan de hand van een verschillend thema of onderwerp: een uitnodiging en een afzegging. Verder worden de verschillen onderzocht bij een wisselende intentie van een zin(sdeel) in de boodschap. Het gebruik van sms-taal wordt in dit onderzoek gezien als onconventioneel (niet volgens de gewoonte) en informeel. De keuze voor MBO-jongeren is gemaakt, omdat er vanuit werd gegaan dat deze jongeren het meest gebruik zouden maken van de sms en de sms-taal. De resultaten van dit onderzoek kwamen op het volgende neer: MBO-jongeren maken bij de *outgroep* meer gebruik van conventioneel en formeel taalgebruik, dan bij de *ingroup*. Bij de *ingroup* werd dus meer

gebruik gemaakt van sms-taal. Het thema van de sms heeft op bepaalde bestanddelen invloed: de aanhef wordt bij een afzegging conventioneeler en formeler geformuleerd dan bij een uitnodiging. Bij de afsluiting is geen verschil op te merken. Verder wordt er naar de zender meer conventioneel en formeel gerefereerd bij een uitnodiging dan bij een afzegging. Het blijkt dat de conventionaliteit en de formaliteit van een sms afhankelijk is van de intentie. De ontvanger en het thema hebben namelijk bij bepaalde intenties in de boodschap invloed op het gebruik van conventionele en formele taal (Meijs, 2009).

Jongeren en het gebruik van sms-taal

In het onderzoek van Meijs (2009) kwam naar voren dat er verschil was in conventionaliteit en formaliteit bij sms-contact tussen jongeren onderling en de jongere en een volwassene. Zou er ook verschil zijn het gaat om het verschil in sociale afstand bij twee personen uit de *outgroup*? Dat jongeren onder elkaar een 'eigen' taal gebruiken spreekt voor zich, maar zal er ook een nuance te vinden zijn bij verschil van sociale afstand tussen twee volwassenen? En zal deze nuance ook zichtbaar zijn bij een verschil in het thema: de kleine en grote mate van inbreuk? De sms-taal kent een uitgebreid vocabulaire aan woorden en tekens. Woorden kunnen worden afgekort, maar woorden kunnen ook totaal anders worden gespeld. Zou er verschil zijn in het gebruik van deze stijlaanpassingen bij een kleine en bij een grote sociale afstand en bij een kleine en bij een grote mate van inbreuk?

In dit onderzoek wordt gekeken naar het gebruik van sms-taal bij verschillen in sociale afstand, opgesplitst in de situatie van een kleine en van een grote mate van inbreuk. Voor de kleine sociale afstand wordt er door de jongere contact gelegd met de vader en bij een grote sociale afstand wordt er door de jongere contact gelegd met de vader van een oppasgezin (buurtman). Voor de kleine mate van inbreuk wordt er door de jongere een aanbod gedaan en bij de grote mate van inbreuk is de boodschap van de jongere een aanmaning.

Onderzoeksvragen

Er worden in dit onderzoek zeven hypothesen getoetst die betrekking hebben op jongeren en sms-taal.

- H1 Als een jongere een sms naar een vader stuurt, zullen er andere vormen van lexicale stijlaanpassingen worden gebruikt dan wanneer een jongere een sms naar een buurtman stuurt. Dit zal het geval zijn bij zowel een sms met een aanbod als bij een sms met een aanmaning.

- H2 Er is bij jongeren verschil in de mate van gebruik van lexicale aanpassingen in de sms-taal bij een sms naar een vader en bij een sms naar een buurtman: jongeren maken meer gebruik van lexicale aanpassingen bij een sms naar een vader dan bij een sms naar een buurtman. Dit zal zowel het geval zijn bij een sms met een aanbod als bij een sms met een aanmaning.

- H3 Als een jongere een sms naar een vader stuurt, zullen er andere vormen van orthografische stijlaanpassingen worden gebruikt dan wanneer een jongere een sms naar een buurtman stuurt. Dit zal het geval zijn bij zowel een sms met een aanbod als bij een sms met een aanmaning.

- H4 Er is bij jongeren verschil in de mate van gebruik van orthografische aanpassingen in de sms-taal bij een sms naar een vader en bij een sms naar een buurtman: jongeren maken meer gebruik van orthografische aanpassingen bij een sms naar een vader dan bij een sms naar een buurtman. Dit zal zowel het geval zijn bij een sms met een aanbod als bij een sms met een aanmaning.

- H5 Als een jongere een sms naar een vader stuurt, zullen er andere vormen van symbolische stijlaanpassingen worden gebruikt dan wanneer een jongere een sms naar een buurtman stuurt. Dit zal het geval zijn bij zowel een sms met een aanbod als bij een sms met een aanmaning.

- H6 Er is bij jongeren verschil in de mate van gebruik van symbolische aanpassingen in de sms-taal bij een sms naar een vader en bij een sms naar een buurtman: jongeren maken meer gebruik van symbolische aanpassingen bij een sms naar een vader dan bij een sms naar een buurtman. Dit zal zowel het geval zijn bij een sms met een aanbod als bij een sms met een aanmaning.
- H7 Er is bij jongeren verschil in de mate van gebruik van lexicale, orthografische en symbolische aanpassingen in sms-taal: jongeren maken meer gebruik van lexicale, orthografische en symbolische aanpassingen bij een sms naar een vader dan bij een sms naar een buurtman. Dit zal het geval zijn bij zowel een sms met een aanbod als bij een sms met een aanmaning.

Onderzoeksopzet

Materiaal

Elke respondent kreeg voor dit onderzoek twee verschillende casussen te lezen en gaf een reactie op beide casussen aan de hand van een gesimuleerde sms. Er waren vier verschillende casussen in omloop: kleine afstand / kleine inbreuk, kleine afstand / grote inbreuk, grote afstand / kleine inbreuk en grote afstand / grote inbreuk. Bij de kleine afstand ging het om de vader als ontvanger en bij de grote afstand ging het om de vader van het oppasgezin (de buurtman) als ontvanger. In de casus van de kleine inbreuk ging het om het aanbieden van een boek (aanbod) en bij de grote inbreuk om het terug vragen van een boek (aanmaning). De respondenten kregen twee casussen met als onderwerp het aanbieden van een boek (kleine inbreuk) of het terug vragen van een boek (grote inbreuk). De casussen verschilden voor de respondenten van ontvanger: in de ene casus ging het om contact met de vader en in de andere met de buurtman.

Instrumentatie

In de opdracht stond dat de sms-jes moesten worden genoteerd in de spelling die de respondenten in het dagelijks leven ook gebruiken in een sms. Er werd gebruik gemaakt van een afbeelding van een mobiele telefoon op papier, waarin de respondenten hun reactie opschreven. Hier was voor gekozen om het sms-en per mobiele telefoon zo dicht

mogelijk te benaderen. In het scherm van de mobiele telefoon waren 330 hokjes aangebracht en de respondent werd verzocht om één teken per hokje te noteren.

Er was een vragenlijst toegevoegd met een aantal vragen over het sms-gedrag van de respondent. Er werd gevraagd naar de hoeveelheid sms-jes die de respondent per week verstuurt en of de respondent de voorkeur geeft aan bellen of aan sms-en. Ook werd er gevraagd naar de affiniteit en de handigheid van de respondent met betrekking tot sms-en. Er kon worden gekozen uit 'helemaal niet leuk', 'niet leuk', 'leuk' en 'heel leuk' en uit 'heel onhandig', 'onhandig', 'handig' en 'heel handig'. In de vragenlijst werd ook gevraagd naar de sekse, leeftijd, woonplaats en nationaliteit van de respondent.

Samenstelling respondentgroep

In totaal hebben 228 leerlingen deelgenomen aan het onderzoek, 125 jongens en 100 meisjes (en drie onbekend). Alle leerlingen zaten in de vierde klas van de HAVO en kwamen van acht verschillende middelbare scholen verdeeld over Nederland. Van de leerlingen had 95 procent de Nederlandse nationaliteit. Van de overige vijf procent was bekend dat de leerling een dubbele of andere nationaliteit had. De meeste leerlingen waren vijftien of zestien jaar oud (79 procent) en twintig procent was zeventien jaar oud. De overige drie leerlingen waren achttien jaar oud.

Van de leerlingen vond 86 procent het leuk tot heel leuk om te sms-en en veertien procent vond het niet leuk tot helemaal niet leuk. De grote meerderheid van de leerlingen (92 procent) zei handig tot heel handig te zijn met sms-en. Zes procent vond zichzelf onhandig en slechts twee procent kwalificeerde zichzelf als heel onhandig. De voorkeur voor sms-en boven dat van bellen was 55 procent. Gemiddeld verstuurd de leerlingen zo'n dertig sms-jes per week.

Procedure

Het onderzoek is groepsgewijs afgenomen tijdens het vak Nederlands. Hier was voor gekozen om een zo'n divers mogelijke groep leerlingen te creëren en leerlingen te benaderen uit alle profielen. Het vak Nederlands is voor elke leerling verplicht en hierdoor werden zowel de leerlingen met een alpha als met een bèta vakkenpakket benaderd. Elke leerling kreeg twee verschillende casussen voorgelegd die verschilden in sociale afstand: in de ene casus de vader en in de andere casus de buurtman. De volgorde van beide afstanden is systematisch gevarieerd: 114 leerlingen kregen als eerste casus de vader en de andere 114 leerlingen kregen als eerste casus de

buurtman. Het verschil van inbreuk was ook gelijkmatig verdeeld over de respondenten: 113 leerlingen hadden de casussen van het aanbod en 115 leerlingen de casussen van de aanmaning. De afname duurde ongeveer twintig minuten. Aan de leerlingen werd verteld dat ze meededen aan een onderzoek over het sms-gedrag van jongeren. Hierdoor waren de respondenten niet op de hoogte van het werkelijke onderwerp van het onderzoek:: de sms-taal.

Statische verwerking

De sms-jes werden in de eerste plaats ingevoerd in Excel en vervolgens werden er aan drie verschillende aspecten codes toegekend: inhoud, genre en stijl. Elk inhoudselement kreeg een aparte code, bij het onderdeel genre kreeg elk element in de aanhef en afsluiting een eigen code en tenslotte kreeg elke lexicale, orthografische en symbolische stijlaanpassing een eigen code. Ook werden alle kenmerken van de respondenten gecodeerd: sekse, leeftijd, woonplaats, nationaliteit, aantal verstuurd sms-jes per week, affiniteit en handigheid met sms-en en als laatste de voorkeur voor sms-en of bellen. Al deze codes zijn vervolgens ingevoerd in SPSS. Om een duidelijk beeld te krijgen van alle verschillende soorten stijlaanpassingen werd er voor ieder van de elf stijlaanpassingen een aparte code ingevoerd: LEN (lenen), VRR (verruimen), AFK (afkorten), VRV (vervangen), VKL (verklanken), BNA (benadrukken), INK (indikken), WEG (weglaten), SCH (schenden), EMO (emoticons) en TEK (tekens). Op deze manier kon de aanwezigheid van ieder stijlelement apart getoetst worden. Per sms werd de frequentie van elke stijlaanpassing in SPSS ingevoerd.

In de eerste plaats werden alle stijlaanpassingen per subcategorie per casus verwerkt in een tabel. Op deze manier kon er goed gekeken worden naar stijlaanpassingen die in meer en mindere mate per situatie voorkwamen. De stijlaanpassingen die minstens drie keer, minstens twintig keer en minstens veertig keer voorkwamen zijn per casus apart genoteerd. De keuze voor drie, twintig en veertig kwam voort uit verdeling van de hoeveelheden. Er waren namelijk maar een paar uitschieters te onderscheiden.

In de tweede plaats werd in SPSS het verschil in sociale afstand gesplitst, zodat er gekeken kon worden naar het verschil in stijlaanpassingen bij de vader en de buurtman. Daarna werd ook het verschil van inbreuk gesplitst, zodat er apart gekeken kon worden naar het gebruik van stijlaanpassingen in het aanbod en de aanmaning. De verschillen in aanwezigheid van stijlaanpassingen tussen de vader en de buurtman bij het aanbod en de aanmaning werden vervolgens getoetst met de Chi kwadraat toets. Op deze

manier werd geconstateerd of er systematische verschillen waren in het aanwezig zijn van stijlaanpassingen in de situatie van de vader en de buurtman bij het aanbod en de aanmaning.

Richtlijnen onderzoek

Er zijn vooraf aan het onderzoek duidelijke richtlijnen opgesteld, zodat verwarring over bepaalde stijlaanpassingen niet op hoefde te treden. De drie categorieën lexicaal, orthografisch en symbolisch uit de onderzoeken van Den Ouden & Van Wijk (2006, 2007) en Meijs (2009) zijn hetzelfde gebleven. Ook de verdeling van de subcategorieën zijn onveranderd. De afspraken wanneer een uiting tot een bepaalde subcategorie behoort, zijn echter wel aangescherpt en zo nodig aangepast.

Lexicale aanpassingen

De eerste categorie 'lexicaal' bevat de subcategorieën lenen, verruimen, afkorten en vervangen. Het aspect lenen verwijst naar alle woorden die rechtstreeks uit een andere taal komen: *deal* (overeenkomst), *please* (alsjeblieft), *doekoe* (geld), etc. Onder lenen vallen niet vernederlandste uitingen als *sorry* (neemt u mij niet kwalijk) en *s.v.p.* (s'il vous plaît, oftewel alstublieft). Bij het aspect verruimen gaat het om alle woorden die oorspronkelijk een andere betekenis hebben. Denk hierbij aan *vet* en *lauw* als positieve uiting en aan *zuur* en *bizar* voor een negatieve uiting. Stijlaanpassingen vallen onder de subcategorie afkorten wanneer een tweede deel van een woord ontbreekt: *gesch* (geschiedenis), *info* (informatie), *wann* (wanneer). Of wanneer er sprake is van een deel of delen van een woord met puntjes: *a.u.b.* (alstublieft), *m.v.g.* (met vriendelijke groet), *z.s.m.* (zo snel mogelijk), etc. De uiting van een eigenaam wordt niet meegerekend, omdat dit zeer persoonsgebonden is. Als laatste is er de subcategorie verruimen: woorden worden vervangen door andere woorden met officieel een andere betekenis. Denk hierbij aan *later* in plaats van *tot ziens* of *deal* in plaats van *ga je hier mee akkoord*.

Orthografische aanpassingen

De tweede categorie 'orthografisch' bevat de subcategorieën verklanken, benadrukken, indikken, weglaten en schenden. Bij het aspect verklanken worden woorden

opgeschreven in spreektaal. Dit kunnen uitingen zijn als *zelluf* in plaats van *zelf* en *das* in plaats van *dat is*. Ook werkwoorden waarbij de laatste letter ontbreekt, zoals bij *brenge*, *betale* en *kome* vallen hieronder. In gesproken taal vervalt namelijk ook vaak deze laatste *n*. De subcategorie benadrukken is te herkennen aan onderstreping van woorden, gebruik van hoofdletters of meerdere uitroepetekens of vraagtekens. Ook kan het voorkomen dat een letter van een woord wordt herhaald: *laterr* (later), *okk* (ok), etc. Bij de subcategorie indikken is een woord korter gemaakt door vervanging. Hierbij wordt gebruik gemaakt van letters en cijfers. Het woord *achter* wordt *8er* en het woord *even* wordt *ff*. In de subcategorie weglaten worden letters uit woorden weggelaten. Voorbeelden hiervan zijn *antwrđ* in plaats van *antwoord* en *btg* in plaats van *beltegoed*. Als laatste is er de subcategorie schenden. Hierbij worden woorden expres foutief geschreven. Denk hierbij aan uitingen als *sgol* in plaats van *school* en *hil* in plaats van *heel*.

Symbolische aanpassingen

Bij de derde categorie gaat het om symbolen. Hieronder vallen de subcategorieën emoticons (smileys) en tekens. De smileys spreken voor zich: *:)*, *:P* en *:D*. Bij de tekens gaat het om alle tekens die in een sms worden gebruikt buiten de gebruikelijke interpuncties.

Resultaten

In dit onderzoek is gekeken naar het gebruik van de elf stijlaanpassingen uit de sms-taal door jongeren bij vier verschillende situaties: aanbod / vader, aanbod / buurtman, aanmaning / vader en aanmaning / buurtman. Telkens werd het gebruik van de stijlaanpassingen bij de vader en de buurtman met elkaar vergeleken. In de eerste plaats werd de sms-taal per subcategorie genoteerd per situatie. Daarna werd het aantal keer dat een uiting uit een subcategorie voorkwam bij de vader en de buurtman met elkaar vergeleken. Het ging elke keer om de situatie van het aanbod en om de situatie van de aanmaning. Voor het overzicht werd eerst het gebruik van lexicale aanpassingen (lenen, verruimen, afkorten, vervangen) van de vader en de buurtman met elkaar vergeleken. Bij lexicale aanpassingen gaat het om woordgebruik: woorden komen uit een andere taal, krijgen een andere betekenis, worden vervangen door een ander

woord of worden afgekort. Vervolgens werd het gebruik van orthografische aanpassingen (verklanken, benadrukken, indikken, weglaten, schenden) met elkaar vergeleken. Hier gaat het om de manier waarop de woorden worden geschreven. Als laatste werd het verschil in het gebruik van symbolen (emoticons en tekens) onderzocht.

Lexicale aanpassingen

In de sms waarin werd aangeboden een boek voor de vader te lenen, kwamen verschillende woorden uit de sms-taal vaker dan drie keer voor. Het ging bij de subcategorie lenen om: *ey* (hé), *heey* (hé), *hey* (hé) en *yo* (Engelse uitroep of groet). Bij de subcategorie afkorten ging het om de uitingen: *e* (euro), *eu* (euro), *gr* (groeten), *gr.* (groeten), *j* (je), *ma* (maar) en *p* (per). Bij de subcategorie vervangen kwam alleen de uiting *later* vaker dan drie keer voor.

Bij de sms waarin werd aangeboden een boek voor de buurtman te lenen, waren gedeeltelijk andere uitingen te zien. De stijlaanpassing die minstens drie keer voorkwam bij de subcategorie lenen was net als bij de vader *hey* (hé). De stijlaanpassingen die echter bij de subcategorie afkorten minstens drie keer voorkwamen waren *e* (euro), *eu* (euro), *gr* (groeten), *gr.* (groeten), *info* (informatie), *j* (je), *max* (maximaal), *mr.* (meneer), *p* (per) en *p.* (per).

In de sms-jes waarin werd verzocht het boek terug te brengen, kwamen bij zowel de vader als de buurtman verschillende lexicale uitingen uit de sms-taal voor. De stijlaanpassingen die bij de vader in de situatie van de aanmaning minstens drie keer voorkwamen zijn bij de subcategorie lenen: *ey* (hé), *heey* (hé), *hey* (hé) en *please* (alsjeblieft). Bij de subcategorie verruimen komt alleen *dikke* minstens drie keer voor. En bij de subcategorie afkorten komen *d* (de), *e* (euro), *ges* (geschiedenis), *gesch* (geschiedenis), *j* (je) en *u* (uur) minstens drie keer voor.

Bij de sms-jes waarin de buurtman werd verzocht het boek terug te brengen zijn gedeeltelijk andere uitingen uit de sms-taal te zien. De stijlaanpassing die minstens drie keer voorkomt is bij de subcategorie lenen *hey* (hé) en bij de subcategorie afkorten komen *gr* (groeten), *gr.* (groeten), *j* (je), *r.* (rechts) en *u* (uur) minstens drie keer voor.

In tabel 1 staan de percentages van het gebruik van lexicale aanpassingen in sms-jes waarin de jongeren aanbieden het boek te lenen of aanmanen het boek terug te

brengen, uitgesplitst naar ontvanger. De lexicale aanpassingen zijn getoetst per vorm van aanpassing, te weten lenen, verruimen, afkorten en vervangen.

Tabel 1 De scores van de lexicale aanpassingen

	Aanbod		Aanmaning	
	vader	Buurtman	Vader	Buurtman
Lenen	24.1	18.6	22.6	18.3
Verruimen	0.9	0.0	3.5	1.7
Afkorten	39.3	42.5	30.4	33.0
Vervangen	6.2	4.4	7.8	2.6

Noot: *: $p < .05$; **: $p < .01$; ***: $p < .001$

In deze tabel is te zien dat de lexicale aanpassing lenen procentueel bij het aanbod en bij de aanmaning vaker voorkomt bij de vader dan bij de buurtman. Deze verschillen zijn echter niet significant: aanbod ($X^2(4) = 3.84$, $p = .43$) en aanmaning ($X^2(4) = 2.75$, $p = .60$).

Ook de lexicale aanpassing verruimen komt bij beide vormen van inbreuk bij de vader procentueel vaker voor dan bij de buurtman. Er is ook hier geen sprake van een significant verschil: aanbod ($X^2(1) = 1.01$, $p = .50$) en aanmaning ($X^2(2) = 2.82$, $p = .24$).

Het aspect afkorten komt procentueel bij de buurtman bij zowel aanbod als bij de aanmaning vaker voor dan bij de vader. Het verschil is niet significant: aanbod ($X^2(5) = 3.24$, $p = .66$) en aanmaning ($X^2(4) = 1.28$, $p = .87$).

Als laatste komt het aspect vervangen bij de vader bij beide vormen van inbreuk procentueel vaker voor dan bij de buurtman. Ook deze verschillen zijn niet significant: aanbod ($X^2(1) = 0.37$, $p = .57$) en aanmaning ($X^2(2) = 5.62$, $p = .06$).

Orthografische aanpassingen

In de sms waarin werd aangeboden een boek voor de vader te lenen, kwamen verschillende orthografische aanpassingen uit de sms-taal vaker dan drie keer voor. De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen bij de subcategorie verklanken waren: *dele* (delen), *eye* (groet), *ey* (groet), *hebbe* (hebben), *heey* (hé), *hey* (hé), *lene* (lenen), *meeneme* (meenemen), *moek* (moet ik), *nie* (niet), *tie* (die) en *yo* (Engelse uitroep, groet) en bij benadrukken *!!!* en *FF* (even). Bij indikken kwam de stijlaanpassing *ff* (even) meer dan twintig keer voor. De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen zijn bij de subcategorie weglaten waren *dn* (dan), *dt* (dat), *et* (het), *gs*

(geschiedenis), *ht* (het), *k* (ik), *m* (hem), *n* (een), *pw* (per week), *pweek* (per week), *tis* (het is), *vn* (van) en *wl* (wil) en de stijlaanpassing *t* (het) kwam vaker dan twintig keer voor. Bij de subcategorie schenden kwamen de stijlaanpassingen *bieb* (bibliotheek), *by* (bij), *sgool* (school), *tog* (toch) en *zyn* (zijn) minstens drie keer voor.

In de sms-jes waarin de leerling aanbood een boek voor de buurtman te lenen kwamen gedeeltelijk andere orthografische uitingen voor uit de sms-taal. De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen zijn bij de subcategorie verklanken: *betale* (betalen), *dele* (delen), *hey* (hé), *kheb* (ik heb) en *lene* (lenen). Bij de subcategorie indikken kwam de stijlaanpassing *ff* (even) minstens drie keer voor. De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen zijn bij de subcategorie weglaten waren *aub* (alstublieft), *grt* (groet), *ht* (het), *k* (ik), *kn* (kan), *mr* (maar), *pweek* (per week), *s* (is), *t* (het), *trug* (terug), *vn* (van), *wl* (wil), *zn* (zijn) en *zsm* (zo snel mogelijk) en bij de subcategorie schenden kwamen de stijlaanpassingen *my* (mij) en *zyn* (zijn) minstens drie keer voor.

In de situatie dat de leerlingen aan de vader vroegen het boek terug te brengen, kwamen meerdere orthografische uitingen uit de sms-taal minstens drie keer voor. De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen waren bij de subcategorie verklanken: *brenge* (brengen), *ey* (groet), *f* (even), *heey* (hé), *hey* (hé), *kheb* (ik heb), *kome* (komen), *nie* (niet) en *tusse* (tussen). Bij de subcategorie benadrukken kwam de stijlaanpassing *!!!* minstens drie keer voor. De stijlaanpassingen *f* (even) en *w8* (wacht) kwamen bij de subcategorie indikken minstens drie keer voor en de stijlaanpassing *ff* (even) meer dan veertig keer. De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen waren bij de subcategorie weglaten waren *1615* (16:15), *1700* (17:00), *andrs* (anders), *as* (als), *aub* (alstublieft), *bh* (behalve), *dt* (dat), *em* (hem), *et* (het), *gs* (geschiedenis), *hm* (hem), *ht* (het), *kn* (kan), *m* (hem), *mn* (mijn), *mr* (maar), *n* (een), *nr* (naar), *t* (het), *trug* (terug), *vn* (van), *vndaag* (vandaag), *vndg* (vandaag), *wl* (wil) en *zsm* (zo snel mogelijk) en de stijlaanpassingen *1300* (13:00) en *k* (ik) kwamen bij deze subcategorie minstens twintig keer voor. Bij de subcategorie schenden kwamen *1* (13:00), *bieb* (bibliotheek), *by* (bij), *kryg* (krijg), *my* (mij) en *sgol* (school) minstens drie keer voor.

In de sms-jes waarin de leerlingen vroegen aan de buurtman het boek terug te brengen kwamen gedeeltelijk andere orthografische uitingen uit de sms-taal voor. De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen waren bij de subcategorie verklanken *brenge* (brengen), *hey* (hé), *kunne* (kunnen) en *tusse* (tussen) en bij de subcategorie indikken *ff* (even) en *w8* (wacht). De stijlaanpassingen die minstens drie

keer voorkwamen zijn bij de subcategorie weglaten 1300 (13:00), 1330 (13:30), 1615 (16:15), 1700 (17:00), *andrs* (anders), *aub* (alstublieft), *dt* (dat), *et* (het), *gs* (geschiedenis), *ht* (het), *inglevrd* (ingeleverd), *kn* (kan), *m* (hem), *mn* (mijn), *mnr* (meneer), *mt* (met), *mvg* (met vriendelijke groet), *ng* (nog), *nr* (naar), *t* (het), *trug* (terug), *vn* (van), *vandg* (vandaag), *vd* (van de), *vn* (van), *vndaag* (vandaag), *vndg* (vandaag) en *wt* (wat) en de stijlaanpassing *k* (ik) kwam bij deze subcategorie twintig keer voor. Bij de subcategorie schenden kwamen 1 (13:00), 5 (17:00), *kryg* (krijg), *my* (mij), *myn* (mijn), *sgol* (school) en *sgool* (school) minstens drie keer voor.

In tabel 2 staan de percentages van het gebruik van orthografische aanpassingen in sms-jes waarin de jongeren aanbieden het boek te lenen of aanmanen het boek terug te brengen, uitgesplitst naar ontvanger. De lexicale aanpassingen zijn getoetst per vorm van aanpassing, te weten verklanken, benadrukken, indikken, weglaten en schenden.

Tabel 2 De scores van de orthografische aanpassingen

	Aanbod		Aanmaning	
	vader	Buurtman	vader	buurtman
Verklanken	47.3	31.9	35.7	27.8
Benadrukken	6.2	3.5	11.3	7.8
Indikken	17.9	18.6	38.3***	17.4***
Weglaten	40.2	41.6	59.1	47.8
Schenden	20.5	21.2	20.0	24.3

Noot: *: $p < .05$; **: $p < .01$; ***: $p < .001$

In deze tabel is te zien dat er bij de vader bij het aanbod en bij de aanmaning procentueel meer gebruik wordt gemaakt van het aspect verklanken dan bij de buurtman. Deze verschillen zijn in beide gevallen niet significant: aanbod

($X^2(8) = 13.42$, $p = .10$) en aanmaning ($X^2(7) = 4.13$, $p = .77$)

Bij de vader wordt bij het aanbod en bij de aanmaning procentueel meer gebruik van de orthografische aanpassing benadrukken gemaakt. Dit verschil is niet significant: aanbod ($X^2(3) = 1.57$, $p = .67$) en aanmaning ($X^2(3) = 2.61$, $p = .46$).

De orthografische aanpassing indikken wordt procentueel bij het aanbod bij de buurtman meer gebruikt dan bij de vader. Dit verschil is niet significant:

($X^2(2) = 0.02$, $p = .99$). In de situatie van de aanmaning is het tegenovergestelde het geval. Dit verschil is significant ($X^2(4) = 15.73$, $p < .01$).

In de situatie van het aanbod wordt procentueel bij de buurtman meer gebruik gemaakt van de aanpassing weglaten dan bij de vader. Dit verschil is niet significant:

($X^2(13) = 9.99$, $p = .70$). Bij de aanmaning wordt echter bij de vader procentueel meer gebruik gemaakt van het aspect weglaten. Dit verschil is niet significant:

($X^2(19) = 16.90$, $p = .60$).

In zowel de situatie van het aanbod als van de aanmaning wordt bij de buurtman procentueel meer gebruik gemaakt van de orthografische aanpassing schenden. In beide gevallen is het verschil niet significant: aanbod ($X^2(4) = 1.33$, $p = .86$) en aanmaning ($X^2(8) = 4.46$, $p = .81$).

Symbolische aanpassingen

In de sms-jes waarbij de leerlingen aanboden een boek voor de vader te lenen waren verschillende symbolische aanpassingen uit de sms-taal zichtbaar. De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen waren bij de subcategorie emoticons: :), :-), :D, :p en (L). De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen waren bij de subcategorie tekens: -, ..., x, xx en xxx. De stijlaanpassing € kwam in deze subcategorie minstens twintig keer voor.

De symbolische uitingen die in de sms-jes voorkwamen waarbij de leerlingen aanboden een boek te lenen voor de buurtman waren gedeeltelijk anders dan bij de vader. De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen waren bij de subcategorie emoticons: :) en :D. De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen waren bij de subcategorie tekens: &, .., /, ... en x. De stijlaanpassing € kwam in deze subcategorie ook minstens twintig keer voor.

In de situatie waarin de vader werd verzocht het boek terug te brengen kwamen verschillende symbolische uitingen meerdere keren voor. De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen waren bij de subcategorie emoticons: :), :p en ;) . De stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen waren bij de subcategorie tekens: &, /, €, x, xx en xxx. De stijlaanpassing - kwam minstens twintig keer voor.

Bij de sms-jes waarbij de buurtman werd verzocht het boek terug te brengen, kwamen gedeeltelijk andere symbolische uitingen voor dan bij de vader. De stijlaanpassing die minstens drie keer voorkwam was bij de subcategorie emoticons :) en de stijlaanpassingen die minstens drie keer voorkwamen bij de subcategorie tekens waren: &, .., /, € en x. De stijlaanpassing - kwam in deze laatste subcategorie ook minstens twintig keer voor.

In tabel 3 staan de percentages van het gebruik van symbolische aanpassingen in sms-jes waarin de jongeren aanbieden het boek te lenen of aanmanen het boek terug te brengen, uitgesplitst naar ontvanger. De lexicale aanpassingen zijn getoetst per vorm van aanpassing, te weten emoticons en tekens.

Tabel 3 De scores van de symbolische aanpassingen

	Aanbod		Aanmaning	
	Vader	buurtman	vader	buurtman
Emoticons	16.1	8.8	7.8	5.2
Tekens	51.8	45.1	47.8	40.0

Noot: *: $p < .05$; **: $p < .01$; ***: $p < .001$

In de situatie van het aanbod en de aanmaning wordt in beide gevallen bij de vader procentueel meer gebruik gemaakt van de symbolische aanpassing emoticons. In beide gevallen is het verschil niet significant: aanbod ($X^2(3) = 3.37$, $p = .34$) en aanmaning ($X^2(2) = 0.71$, $p = .70$)

Bij de vader wordt in de situatie van het aanbod en de aanmaning procentueel meer gebruik gemaakt van *tekens*. Deze verschillen zijn niet significant: aanbod ($X^2(5) = 9.65$, $p = .09$) en aanmaning ($X^2(4) = 5.52$, $p = .24$)

Effecten op ontvanger

Voor het overzicht staan in tabel 4 de percentages van het gebruik van alle lexicale, orthografische en symbolische aanpassingen in sms-jes waarin de jongeren aanbieden het boek te lenen of aanmanen het boek terug te brengen, uitgesplitst naar ontvanger.

Tabel 4 Scores lexicale, orthografische en symbolische aanpassingen

		Ontvanger		
		overall	Vader	Buurtman
Aanbod	Lexicaal	57.8	60.7	54.9
	Orthografisch	68.4	69.6	67.3
	Symbolisch	52.0	55.4	48.7
Aanmaning	Lexicaal	49.6	52.2	47.0
	Orthografisch	76.1	80.9	71.3
	Symbolisch	46.1	49.6	42.6

Noot: *: $p < .05$; **: $p < .01$; ***: $p < .001$

In deze tabel is te zien dat alle stijlelementen bij de vader, zowel in het aanbod als de aanmaning, procentueel vaker voorkomen. Geen van de stijlelementen komt echter significant vaker voor bij de vader. De resultaten zijn als volgt: bij het aanbod zijn de verschillen in lexicale aanpassingen ($X^2(1) = 0.79$, $p = .42$), orthografische aanpassingen ($X^2(1) = 0.15$, $p = .78$) en symbolische aanpassingen ($X^2(1) = 1.01$, $p = .35$) en bij de aanmaning zijn de verschillen in lexicale aanpassingen ($X^2(1) = 0.63$, $p = .51$), orthografische aanpassingen ($X^2(1) = 2.90$, $p = .12$) en symbolische aanpassingen ($X^2(1) = 1.12$, $p = .35$).

Conclusie

Er werd vooraf aan dit onderzoek gedacht dat in situaties van kleine en van grote sociale afstand verschillende vormen van lexicale, orthografische en symbolische stijlaanpassingen in de sms-jes gebruikt zouden worden. Dit zou het geval zijn bij zowel een kleine mate van inbreuk als bij een grote mate van inbreuk. In de sms-taal zijn inderdaad wisselende vormen van stijlaanpassing gevonden die in de verschillende situaties van sociale afstand en inbreuk werden gebruikt. Er waren vormen van stijlaanpassing die alleen bij de kleine inbreuk (het aanbod) werden gebruikt en vormen die juist alleen weer bij de grote inbreuk (de aanmaning) gebruikt werden. Ook bij de kleine sociale afstand (de vader) en bij de grote sociale afstand (de buurtman) waren verschillende vormen van stijlaanpassing te zien.

Er werd in dit onderzoek ook gekeken naar het verschil in mate van gebruik van sms-taal bij jongeren in wisselende situaties. De verwachting was dat er bij jongeren een verschil zou zijn in het gebruik van sms-taal bij een grote en bij een kleine sociale afstand ten opzichte van de ontvanger: jongeren zouden meer gebruik van sms-taal maken bij de vader dan bij de buurtman. Er werd gekeken naar meer gebruik van sms-taal bij een kleine sociale afstand in de situatie van het aanbod en in de situatie van de aanmaning. In de resultaten van dit onderzoek is te zien dat een aantal stijlaanpassingen bij een kleine sociale afstand vaker werden gebruikt dan bij een grote sociale afstand. De grootte van deze verschillen waren echter te verwaarlozen. Het enige echte verschil was dat jongeren bij de kleine sociale afstand veel vaker gebruik maakten van de stijlaanpassing 'indikken', het verkorten van een woord door gebruik te maken van cijfers of letters. Dit was enkel het geval bij de situatie van de aanmaning.

Aan de hand van dit onderzoek kan geconcludeerd worden dat jongeren bij zowel grote als kleine sociale afstand gebruik maken van sms-taal en dat de verschillen te verwaarlozen zijn. Dit is zowel het geval bij een kleine als bij een grote mate van inbreuk.

Discussie

In dit onderzoek is in de eerste plaats gekeken naar de verschillende soorten uitingen uit de sms-taal die in de verschillende situaties van sociale afstand en inbreuk in de sms-jes voorkwamen. De verschillen in sociale afstand bleken bij zowel het aanbod als de aanmaning voor een verschil te zorgen in de sms-jes bij de verschillende vormen van stijlaanpassingen. In vervolgonderzoek zou hier verder op ingezoomd kunnen worden. Welke vormen van sms-taal uit de elf subcategorieën komen bijvoorbeeld bij welke situaties in meer of mindere mate voor?

In dit onderzoek is ook gekeken naar de verschillen in de hoeveelheid van gebruik van stijlaanpassing in sms-jes bij jongeren in het contact met een vader en een buurtman. Hier is naar gekeken in de situatie van een aanbod en van een aanmaning. Hier zijn geen duidelijke verschillen aangetoond. Het enige verschil in gebruik van sms-taal dat werd geconstateerd bij een kleine sociale afstand ten opzichte van een grote sociale afstand was bij de stijlaanpassing indikken, het verkorten van een woord door gebruik te maken van cijfers of letters. Het indikken maakt woorden voor iemand met weinig kennis van sms-taal moeilijker om te lezen. Dit zou een reden kunnen zijn dat jongeren deze stijlaanpassing bij een grote sociale afstand beperken. Overigens komt dit grote verschil enkel voor bij een grote mate van inbreuk. Dit zou kunnen komen doordat de jongeren bij de grote mate inbreuk veel meer informatie wilden geven, maar toch het aantal tekens wilde beperken.

In dit onderzoek kwam naar voren dat er bijna geen verschil is in het gebruik van sms-taal bij een kleine en bij een grote sociale afstand. Dit zou kunnen komen doordat jongeren ook in hun sociale omgang met volwassenen weinig verschil ervaren in taalgebruik tussen bijvoorbeeld een ouder en een docent of, in dit geval, tussen een

vader en een buurtman. Wanneer deze sociale verschillen nihil zijn, is er ook weinig verschil te zien in de situatie van een grote of kleine mate van sociale afstand in een sms.

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van een gesimuleerde mobiele telefoon. Hoewel deze vorm dichterbij de werkelijkheid is gekomen dan in eerdere onderzoeken het geval was, is de meest betrouwbare vorm de leerling echt gebruik laten maken van de mobiele telefoon. Met voorkeur de mobiele telefoon van de jongere zelf, omdat de jongere hier vertrouwd mee is en in het dagelijks leven ook gebruik van maakt. Ook dit zou een goed idee kunnen zijn voor verder onderzoek.

Literatuurlijst

Brown, P. en Levinson, S. (1987). *Politeness: Some universals in language usage*, Cambridge: Cambridge University Press.

Crystal, D. (2004). *The language revolution*. Cambridge: Polity Press.

Crystal, D. (2006). *Language and the internet. Second edition*. Cambridge: Cambridge University Press.

Crystal, D. (2008). *Txtng. The gr8 db8*. Oxford: Oxford University Press.

Daniëls, W. (2006). 125 jaar na Dik Trom. De groeiende invloed van jongerentaal. *Onze Taal*, 75(2/3).

Huls, E. (2001). *Dilemma's in de menselijke interactie*. Utrecht: Uitgeverij LEMMA BV.

Jansen, M. (2008). Creatief met taal of het nieuwe Korterlands. *Kennislink*.

Laet, A. De (2006). Sms: aanslag op het Nederlands? *Taalschrift. Tijdschrift over taal en taalbeleid*, 29-06-06.

Meijs, A. (2009). WAT? GEEN KUSJE? *Een experimenteel onderzoek naar effecten van variatie in ontvanger en thema op de schrijfstijl in SMS-jes*. Master Thesis, Universiteit van Tilburg.

Ouden, H. den & Wijk, C. van (2006). Kletsen in hiërogliefen. *Onze Taal*, 75(7/8), 195-198.

Ouden, H. den & Wijk, C. van (2007). 'Om vet gaaf op te kicken': over jongerentaal en het gebruik ervan in productadvertenties. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap*, 35, 232-248.

Shannon, V. (2007). Sms wrd in 15 jr n onvrw8 suc6. *NRC Handelsblad*, 06-12-2007.

Bezochte website(s)

Daniëls, W. Hoe schrijf je sms-berichten? Te lezen op www.wimdaniels.nl/sms, bezocht op 07-02-2010.

Bijlage

Tabellen aanpassingen

Lexicale aanpassingen

Tabel 1a De verschillende lexicale aanpassingen bij *vader aanbod*

VADER AANBOD

LENEN

btw [2]; check; doekoe; eey; ey [3]; heey [9]; hey [9]; hii; jo; loveyou; new; okay; papi; please; plz; scorro; yo [3]

VERRUIMEN

ofzo

AFKORTEN

a.u.b.; akk (akkoord); d (de/dat/die); e (euro) [7]; eu (euro) [4]; eur (euro); ges.; gr [3]; gr. [4]; heb (hebben); info; j (je/jij/jou) [10]; ma (maar) [3]; max [2]; media [2]; mens (mensen); miss; ok [2]; p (per) [8]; p.w. [2]; p/w; v (van/voor); v.; v/e (van een); verzetsh.; voorwaard (voorwaarde); will (willen); z s m; zeg (zeggen)

VERVANGEN

das; doen [2]; later [3]; ltrz.; oké; rustig

Tabel 1b De verschillende lexicale aanpassingen bij *buurtman aanbod*

BUURTMAN AANBOD

LENEN

bye bye; ey; heey; hey (6); hii; mattie; scorro; see

AFKORTEN

beschikb; d (de/dat/die); e (euro) (8); eu (euro) (6); eur (euro); eur.; gr (8); gr. (8); gs; info (3); interest; j (je/jij/jou) (5); m.v.g.; max (5); max.; miss; mnr.; mr. (3); nl.; p (per) (3); p. (4); p.w. (2); p/w (2); sms; v (van/voor) (2); v. ; z.s.m.

VERVANGEN

later; laterr; laterz

Tabel 1c De verschillende lexicale aanpassingen bij *vader aanmaning*

VADER AANMANING

LENEN

at; daddy; deal; eey [2]; ey [3]; GRAA'the; grtz; h (hour) [2]; haaai; haai; heey [4]; hey [13]; hii; I have a problem!; jo; matto; please [3]; thx; yo

VERRUIMEN

dikke [3]; top

AFKORTEN

and (anders/ander); ander (anders); bib.; breng (brengen) [2]; d (de/dat/die) [7]; e (euro) [3]; eu (euro) [2]; eur (euro); ges [3]; ges.; gesch [3]; gesch. [2]; h (hour/het) [2]; j (je/jij/jou) [9]; kom (komt); kusj; laats (laatst); ma; mediath.; nl.; p/d; p/dag; r. [2]; recht (rechts); smsj; t (te); u (uur) [8]; uu (uur); v (van/voor); v.; v/d [2]; v/e (van een); vand (vandaag); wann (wanneer)

VERVANGEN

Deal; hoi; laaters; later [2]; oke; opgooien; oppiepen; spreekje

---

Tabel 1d De verschillende lexicale aanpassingen bij *buurtman aanmaning*

BUURTMAN AANMANING

LENEN

Bike; ciao; doekoes; eey [2]; GRAA'the; greetz; grtz; h (hour) [2]; heey [2]; hey [4]; swa; thanks [2]; thnx.

AFKORTEN

a.j.b.; a.u.b. [2]; breng (brengen); d (de/dat/die) [2]; e (euro); ges; gr [4]; gr. [4]; h (hour/het) [2]; j (je/jij/jou) [7]; ka (kan); kw (kwart); l (liefs); m (maar/moet/me/mij) [2]; miss [2]; mnr.; mr. [2]; n (na/naar); na (naar); p/d; p/dag; pr.; ps.; r. [3]; t (te); u (uur) [12]; v (van/voor); v/e (van een); wann (wanneer); wild (wilde); zsm.

VERVANGEN

Later; lekker; probleempje; rustig

Orthografische aanpassingen: verklanken, benadrukken en indikken

Tabel 2a De orthografische aanpassingen van verklanken, benadrukken en indikken bij *vader aanbod*

VADER AANBOD

VERKLANKEN

betale; da; das; dele [5]; doeii; doorleze; dr; e; eey; ef; ent; eve [3]; ewa; ey [3]; gekeke; gistere [2]; gvonde; hadde [2]; hale; hebbe [5]; heej; heejj; heey [9]; hei; hej [2]; hep; hey [8]; hii; hooi (hoi); inlevere; isser; ist; jo; jojo; jow; kebt; kheb; khor [2]; kostet; kusss; kwl [2]; kzag; lene [4]; leve; leze; meebrenge; meeneme [7]; moek (moet ik) [3]; moeket (moet ik het); moge; neme; nie [4]; papi; tie [3]; tis; ut [2]; vor [2]; wete; worde; yo [3]

BENADRUKKEN

!! [2]; !!! [3]; ??; BB; DE; DOEJ; FF [3]; LTRZ.; OK

INDIKKEN

2delig [2]; 2e; effe; f; ff [26]; t1e (het eerste); t2e (het tweede)

Tabel 2b De orthografische aanpassingen van verklanken, benadrukken en indikken bij *buurtman aanbod*

BUURTMAN AANBOD

VERKLANKEN

betale (4); dele (3); doe; e; ewa; ewatje; ey; hale; hebbe (2); hebk; heej (2); heey; hey (6); hoestie; kebt; kheb (4); khor; koste; kwl; late (2); lene (4); leve; leze (2); meeneme; moek (moet ik) (2); moge; neme; nie; okee; ut (2); wete (2); worde

BENADRUKKEN

!!!; HALLO; HET KOST; laterr; MENEER; MVG

INDIKKEN

2delig (2); 2e (2); ff (11); t2e

Tabel 2c De orthografische aanpassingen van verklanken, benadrukken en indikken bij *vader aanmaning*

VADER AANMANING

VERKLANKEN

alstjeblijft; betale; brenge [12]; dokke; eey [2]; ef; effe; eve; ey [3]; f [4]; gleend; GRAA'the; haaai; haai; hange; heey [4]; hei; hey [13]; ie; inlevere [2]; jo; juh [2]; kheb [3]; kmoet; kome [4]; komme; kune; kunne; kvoor; kwl; kzit; moek (moet ik); nie [5]; okee; ophale; smse; tjo; tmaar; tusse [7]; vor; werke; wete [2]; wille [2]; worde; yo; ziek (zie ik)

BENADRUKKEN

!! ; !!! [3] ; DE; ECHT; EEY; GESH; GRAA'the; HALLO; JE MOET DAT BOEK TERUG BRENGEN; MOET; okk?!; PA; tee; VADER!; VANDAAG

INDIKKEN

5en; 5-en; ef; eff; effe; f [4]; ff [49]; g1 [2]; kw8; suc6 [2]; w8 [6]; w88 [2]; w8e; w8k; w8ten

---

Tabel 2d De orthografische aanpassingen van verklanken, benadrukken en indikken bij *buurtman aanmaning*

BUURTMAN AANMANING

VERKLANKEN

anderst; betale [2]; brenge [4]; eey [2]; goeiemorge; GRAA'the; heej; heey [2]; hey [4]; hil [2]; hooi (hoi); j'm; kheb; kome; kunne [7]; kwl; lanks; moek (moet ik); nie [2]; terugbrenge; tusse [5]; vordeur; vrage; wete; worde [2]; worduh; zelluf

BENADRUKKEN

!! ?? ALLES; DAT BOEK DIE IK; EEN; GOED; GRAA'the; HET BOEK; HEY

INDIKKEN

8er ; 8ter; ff [12]; kw8; w8 [8]; w88; w8en

Orthografische aanpassingen: weglaten en schenden

Tabel 3a De orthografische aanpassingen van weglaten en schenden bij *vader aanbod*

VADER AANBOD

WEGLATEN

alln; alls; antwrđ; aub; bn; btg (beltegoed); btw [2]; dn [5]; dr [2]; dt [4]; em [2]; et [6]; europdeel (euro per deel); gistr; gleend; grmr; grtz; gs [4]; gsboek; gvonde; gwst; ht [4]; hvj; ingelvrđ; jhm; k (ik) [12]; kn; kwł; langr; ltrz.; m (hem) [4]; maja (maar ja); meenmen; mens; moetk (moet ik); mr [2]; mtheek; n (een/en) [4]; nar (naar); ng [2]; omdt; pw [4]; pweek [7]; t (het) [24]; tis [3]; tkost [2]; trug; vd; vdz; vn [4]; vor [2]; vr (voor); vrg; vrztsheld; wl [3]; wrđen; zsm [2]

SCHENDEN

alleby [2]; bestaat; bieb [3]; by (bij) [3]; byde; doe; ee; erzyn; gisteraaf; gou; hetwel; liefss; liefsz; ltrz.; mir (meer); missgien; mogelyk; my (mij) [2]; namelyk; scool; sgool [3]; tie; tog [4]; trug [2]; tzyn; vil (veel); zyn [7]

Tabel 3b De orthografische aanpassingen van weglaten en schenden bij *buurtman aanbod*

BUURTMAN AANBOD

WEGLATEN

andrs (2); as; aub (3); besgkbr; bn; dle; dn (2); dr; dt (2); dubble ; em (2); gleend; grt (3); grtjs (2); gs; gweest; gwst; ht (3); ingelvrđ; ivm; k (ik) (7); kn (3); kstn; m (hem) (2); mg; mnr (2); mr (5); mt; mvg (2); mzzl; n (een/en); nar (naar) (2); ng; nl; nr; pr; ps; pw; pweek (3); s (is) (3); t (het) (13); trug (3); vdz; vn (3); vndaag; vrg; vrztsheld; wk (2); wl (3); wnt; wrđen; wrđn; wtn; zn (3); zsm (5)

SCHENDEN

bieb (2); by (bij) (2); gisterenaaf; laterz; moglyk; my (mij) (5); namelyk; opgezogt; schoolbieb; sgol; vezetsheld; zyn (9)

Tabel 3c De orthografische aanpassingen van weglaten en schenden bij *vader aanmaning*

VADER AANMANING

WEGLATEN

13001330; 1300 [20]; 1615 [10]; 1700 [5]; ajb; andrs [4]; as [3]; aub [8]; bh [4]; dalijk; dn; dr [2]; dt [5]; em [5]; et [5]; etnspauze; gesboek; geschidenis; gleend; gn; grtz; gs [8]; gsboek [2]; gwn; hb [2]; hbbn; hm [3]; ht [5]; id; ingelvrd; inlevr; jf; jweet (je weet); jwz; k (ik) [23]; kmn; kmt [2]; kn [7]; komn; kune; kw; kwrt; levn; lievr [2]; lw; m (hem) [6]; mediathek; mediathk [2]; mn [3]; mr [4]; mtn; mzzl; n (een/en) [4]; namlijk; ng; nl [2]; nr [3]; ovr; pweek ; s (is); sgooltd; sprhoge; stren; svp; t (het) [13]; thx; tm; tn; trg; trouwns; trug [10]; vanv; vd [2]; vl; vn [5]; vnag; vndaag [4]; vndg [6]; vor; vr (voor); wl [3]; wnr; wnt; wrden; wtn; zl; zn; zsm [4]

SCHENDEN

1 (i.p.v. 13) [3]; 1.30 (i.p.v. 13.30) [2]; 4.15 (i.p.v. 16.15); bieb [3]; boeten; by (bij) [5]; euri; eurie; gen; grtz; heehee; ingelevert; jy [2]; kryg [3]; lieffss; mogelyk; my (mij) [4]; nasgooltyd; papsz; regts [2]; schooltyd sgattige; sgol [6]; sgolbieb; sgool; sgooltd; thx; wagt; zyn

---

Tabel 3d De orthografische aanpassingen van weglaten en schenden bij *buurtman aanmaning*

BUURTMAN AANMANING

WEGLATEN

1300 [11]; 1315; 1330 [10]; 1615 [15]; 1645; 1700 [4]; alst; andrs [5]; aom; as [2]; aub [5]; bdrgt; bn; brengn [2]; brnge; bvd [2]; dhr; dn [3]; dt [7]; dtj; et [5]; gleend [2]; grt; grtjs [2]; grtz; gs [5]; gsboek; hb [2]; heft; hm; hp [2]; ht [6]; inglevrd [5]; j'm; k (ik) [20]; kmn; kmt; kn [3]; komn; kwm; levn; levrn; lw; m (hem) [4]; mediathek; medthg; mn [4]; mnr [3]; mt [7]; mvg [3]; n (een/en) [2]; ng [3]; nl [2]; nr [3]; nst; optehlen; pdag (per dag); perdg; pweek; sprhoge; t (het) [15]; thnx.; tm [2]; trg; trug [3]; trugbrengn [2]; vandag; vandg [5]; vd [3]; vn [6]; vndaag [3]; vndg [3]; voordr (voordeur) [2]; vor; vordeur [2]; vr (voor); vrd; vrge; wl; wnr; wnt [2]; wt [3]; wtn; zsm [2]

SCHENDEN

1 (i.p.v. 13) [6]; 1.30 (i.p.v. 13.30) [2]; 2 [2]; 4 [2]; 5 [3]; bieb; by (bij) [2]; egt; gen; greetz; grtz; hil (heel) [2]; hp (heb) [2]; kryg [3]; misgien; my (mij) [8]; myn [3]; regts [2]; schoolbieb; sgol [6]; sgool [5]; thnx.; wy; zau

---

Symbolische aanpassingen

Tabel 4a De symbolische aanpassingen bij *vader aanbod*

VADER AANBOD

EMOTICONS

:) [3] :-) [4] :3 :D [4] :o :p [5] ;) [2] ♥ / (L) [3] xD [2]

TEKENS

- [4] = & [2] .. / [2] € [37] ... [5] .... x [11] xj xx [9] xxx [8]
xxxx

Tabel 4b De symbolische aanpassingen bij *buurtman aanbod*

BUURTMAN AANBOD

EMOTICONS

:-) (2) :) (4) :D (5) :p (2) :s xD (2)

TEKENS

- & (6) .. (4) / (3) € (39) = ... (8) x (4) xx xxx (2)

Tabel 4c De symbolische aanpassingen bij *vader aanmaning*

VADER AANMANING

EMOTICONS

:-(:([2] :-) [2] :) [6] :p [3] ;) [3] =(

TEKENS

- [20] & [3] (.. [2] / [4] € [10] = [2] ... [2] -x- x [11] x x x x x x x
xoxo xx [12] xx-jes xxx [5]

Tabel 4d De symbolische aanpassingen bij *buurtman aanmaning*

BUURTMAN AANMANING

EMOTICONS

:-) :) [3] :p =p

TEKENS

- [27] = & [4] .. [4] / [4] € [10] ... x [6]
